

Handläggare
Sofia Regnell

Telefon:08-508 09 021

Till
Parkmiljöavdelningen norra
innerstaden

Verksamhetsplan 2023 för Parkmiljöavdelningen norra innerstaden

Innehållsförteckning

Inledning	3
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	6
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	15
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	21
Redovisning av ekonomi	24

Inledning

Stockholm är en av Europas mest attraktiva huvudstäder och Stockholmsregionen växer kraftigt. Fram till år 2025 beräknas staden växa till en miljonstad. Parkernas roll i den växande staden har förändrats och nyttjandet av stadens offentliga rum har ökat påtagligt. Mycket tyder på att parkernas och naturens betydelse som mötesplatser och platser för rekreation och återhämtning kommer fortsätta öka i takt med att staden och att andelen parkyta per invånare minskar. Många parker används idag också som skol- och förskolegårdar då flera skolor saknar egna gårdar. Samnyttjande av ytor kommer att bli ännu viktigare och betydelsen av att kontinuerligt utveckla drift och skötselmetoder ökar ju fler som använder de offentliga rummen.

Stadsdelsnämnderna har ansvar för skötsel av och investeringar i parker och naturområden. Förvaltning och utveckling av dessa sker i enlighet med respektive nämnds parkplan. Parkernas karaktärsdrag och gröna kulturvärden ska förvaltas. För att kunna göra rätt insatser är även synpunkter och dialog med medborgarna en viktig kunskapskälla.

I en växande stad där allt fler ska samsas om de offentliga ytorna är det också angeläget att ta vara på och utveckla de befintliga grönytor som redan finns i staden. Ett exempel på detta är en ökad samverkan med trafikkontoret kring gröna ytor i gatumiljön, som både kan utvecklas för vistelse och som en viktig del av den ekologiska grönstruktur som finns i staden. Det kan också finnas hårdgjorda ytor i stadsmiljön som är möjliga att omvandla till grönyta, och som också kan bidra till att stärka biologisk mångfald som i sin tur kan stärka ekosystemtjänsterna.

Trygghet

Avdelningen arbetar för att parker och grönområden ska upplevas trygga. Parker och grönområden analyseras utifrån inkomna synpunkter, trygghetsvandringar och medborgarförslag som ligger till grund för trygghetshöjande åtgärder. Ett ökat besöksstryck och samnyttjande i parkerna innebär också att olika intressen ibland krockar och konflikter kan uppstå mellan olika grupper. Avdelningen arbetar därför med att öka information och dialog med medborgarna. En ökad samverkan, både inom staden och externt med andra aktörer, är också viktigt för genomförandet trygghetshöjande åtgärder.

Samhällsplanering

Parkmiljöavdelningen bidrar med det lokala perspektivet i stadsutvecklingen genom att delta i fackförvaltningarnas arbete med planering för nya och attraktiva bostäder med grönskande utomhusmiljöer och bra samhällsservice. Det är angeläget att tidigt beakta nämndens behov av förskoleplatser, bostäder med särskild service, äldreboenden samt parker och grönområden.

Parkmiljöavdelningen arbetar aktivt för att alla ska vilja och ha möjlighet att nyttja parkerna. I planeringen finns ett tydligt barn- och jämställdhetsperspektiv. Avdelningen arbetar bland annat för att rymliga och ändamålsenliga förskolegårdar skapas. Det är också viktigt att tillgången till park, lek och idrottsmiljöer är god.

Parkerna ska vara tillgängliga för alla och därför genomförs kontinuerligt åtgärder som stärker

tillgängligheten, i enlighet med nämndernas parkplaner. Det är också viktigt att stadsdelsförvaltningens driftperspektiv kommer med i tidiga skeden av stadsutvecklingen, så att hållbara parker kan skapas.

Stärkta ekosystemtjänster och klimatanpassning

Stadens parker och natur fungerar som en viktig, levande infrastruktur som bland annat ger oss rent vatten, bullerdämpning och en reglerad temperatur. Ett förändrat klimat kommer bland annat innebära en ökad och alltmer intensiv nederbörd samt ett varmare klimat. Detta innebär att kraven på utjämning och fördröjning av vattenflöden ökar och att omhändertagandet av dagvatten behöver utvecklas. Vid parkupprustningar och planering av nya parker arbetar förvaltningen därför med att hitta lösningar för att kunna ta hand om den ökade nederbörden och som även kommer växter och ekosystem till del. Ett förändrat klimat ökar också andelen växtsjukdomar. En större variation av träd, buskar och blommor planteras därför för att skapa större tålighet mot kommande förändringar och nya sjukdomar. Vid anläggning av nytt växtmaterial är det också viktigt att välja växter som gynnar pollinatörer.

Ett förändrat klimat kan också innebära mer torka och värmeböljor. Träden i staden är bland annat viktiga för att ge skugga och reglera klimat. Innerstadens parker behöver ha ett trädbestånd som är vitalt och håller en god kontinuitet över tid. För att säkerställa detta utförs inventeringar, inventeringar och framtagande av trädvårdsplaner. Trädvård genomförs löpande med utgångspunkt i inventeringarna, och återplantering samt nyplantering av träd genomförs kontinuerligt.

Miljösmart parkskötsel

Parkerna ska skötas och utvecklas så de blir långsiktigt hållbara. Det ökade besöksstrycket ställer krav på att avdelningen arbetar med slitstarka material som även är miljömässigt hållbara.

När staden växer och allt fler använder norra innerstadens parker som ett grönt vardagsrum behöver alla hjälpas åt för att hålla dem rena, snygga och trivsamma. Förvaltningen arbetar därför kontinuerligt med information och kommunikationsinsatser som syftar till att öka engagemanget och det gemensamma ansvaret för parkerna. Stockholm stad har tillsammans med Malmö stad, Göteborg stad och Trafikverket tagit fram gemensamma miljökrav för upphandling. Dessa gäller för avdelningens driftentreprenader. Det handlar bland annat om krav på drivmedel till fordon och arbetsmaskiner, användningen av kemiska produkter samt andra material och varor.

Organisations- och ledningsstruktur

Parkmiljöavdelningen norra innerstaden är en gemensam stadsmiljöorganisation för stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Avdelningen ansvarar för park- och samhällsplaneringsfrågor för de tre nämnderna. Organisatoriskt tillhör parkmiljöavdelningen Norrmalms stadsdelsförvaltning.

För verksamheten finns en styrgrupp som består av stadsdelsdirektörerna från respektive

stadsdelsförvaltning. Parkmiljöavdelningens chef är föredragande på styrgruppsmötena.

Personal

Parkmiljöavdelningen har för närvarande tio helårsanställda, fyra landskapsarkitekter, tre parkingenjörer, två samhällsplanerare och en chef. Under sommarperioden planeras för extrapersonal för kontroll och uppföljning av entreprenörens parkskötsel.

Budget

Stadsdelsnämnderna har tilldelats medel för lokalt stadsmiljöarbete och drift- och underhåll av stadsdelarnas parker enligt den resursfördelningsmodell som kommunfullmäktige beslutat. Driftbudgeten för 2023 uppgår för Kungsholmen till 17,6 mnkr, för Norrmalm 25,4 mnkr för och för Östermalm 20,6 mnkr. Till detta tillkommer en budget för parkinvesteringar och reinvesteringar som för Kungsholmen uppgår till 13,9 mnkr, för Norrmalm 11,7 mnkr och för Östermalm 14,4 mnkr.

Värdegrund

Utifrån Norrmalms värdegrund har parkmiljöavdelningen norra innerstaden formulerat följande utgångspunkter för vårt arbetssätt och förhållningssätt:

- Parkmiljöavdelningens arbete utgår från att innerstadens parker och grönområden är unika resurser i staden och demokratiska mötesplatser som vi vill utveckla tillsammans med boende och besökare.
- Dialog, samarbete och engagemang är ledord för vårt arbete. Det är viktigt att alla ges möjlighet att utnyttja och påverka sin närmiljö. Vi arbetar med ett tydligt barnperspektiv i såväl dialog som genomförande. Samarbete både inom och utom Stockholms stad samt medborgardialog leder till en förbättrad verksamhet, kvalitetssäkring och social hållbarhet.
- Avdelningens resurser förvaltas och används med fokus på resultat och effekter för våra invånare. Vi stödjer och kompletterar varandra och arbetar självständigt med eget ansvar i klart definierade roller och ansvarsområden under ledning av en tydlig och närvarande chef.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämndmål: 1.5.1 Offentliga platser är rum för aktiviteter, återhämtning och kultur

Enhetsmål: Parker och grönområden är platser för aktivitet och återhämtning samt bidrar till en rik kulturhistoria

Förväntat resultat

I parker och grönområden ska invånarnas behov fritidsaktiviteter och rekreation tillgodoses. Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt och jämlikt nyttjande. Parkernas karaktärsdrag och gröna kulturvärden förvaltas. Åtgärder som vidtas syftar till att värna och utveckla de kvaliteter och värdefulla natur- och kulturmiljöer som finns i stadsdelsområdet.

Arbetsätt

Förvaltningen arbetar efter stadsdelsnämndens verksamhetsmål om att utveckla parker med höga upplevelsevärden och plats för alla. Det ska finnas plats för såväl lek, spontanidrott och avkoppling. Parker och grönområdets karaktärsdrag och gröna kulturvärden ska förvaltas. Åtgärder som vidtas ska syfta till att värna och utveckla de kvaliteter och värdefulla natur- och kulturmiljöer som finns i stadsdelsområdet.

Parker och grönområden ska bidra till ett rikt och hälsosamt stadsliv och möta den växande befolkningens behov. För att parker och grönområden ska vara attraktiva och tillgängliga för alla invånare ska de rymma en mångfald av upplevelser och sociala värden. De ska erbjuda både rofyllda och lugna platser, utmanande lek, skön blomprakt, festplatser, gröna stråk för motion och promenader med mera. Parkerna utvecklas utifrån ett jämställdhetsperspektiv och med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Synpunkter som kommer in från allmänheten, medborgarförslag och medborgardialoger är fortsatt viktiga verktyg för att få kunskap om invånarnas behov och för att öka deras möjlighet till delaktighet.

I våra parker och grönområden måste flera olika aktiviteter och intressen samsas om utrymmet och förvaltningen ser att behovet av en helhetssyn på funktionerna i innerstadens parker ökar i takt med att staden byggs tätare. Alla funktioner kan inte finnas inom parkerna inom ett stadsdelsområde, men ett stort utbud kan finnas i innerstaden i sin helhet. Förvaltningen verkar därmed för en stärkt områdesplanering där alla tillgängliga ytor, såväl park som gata, fastighetsmark, idrottsmark och exploateringsmark nyttjas på bästa sätt, för kunna få till ytor där olika aktiviteter kan inrymmas. När nya parker anläggs i

exploateringsområden arbetar förvaltningen också för att invånarnas behov ska tillgodoses.

Kungsholmen

För att möta behovet av attraktiva, trygga och tillgängliga lekmiljöer på Kungsholmen kommer förvaltningen inleda ett upprustningsprojekt av Vängåvans lekplats på Stora Essingen med programarbete under året, där dialog med parkens besökare är en viktig del i arbetet. Förvaltningen deltar även i exploateringskontorets arbete med utvidgningen av lekplatsen i Kristinebergs slottspark i samband med avveckling av den tillfälliga förskolepaviljongen på platsen. Under året kommer också delar av lektytor på Kronobergsparkens – och Rålabshovsparkens parklekar förnyas.

För att förbättra allmänhetens möjlighet till vistelse vid vatten kommer förvaltningen ansöka om särskilda medel för Stockholm vid vatten för att rusta upp samtliga bryggor vid Fredhällsbadet. Förvaltningen kommer även att ansöka om dessa medel för att genomföra åtgärder som syftar till förbättrade badmöjligheter och vistelsevärden vid Smedsuddsbadet.

Arbetet med att utreda hur strandpromenaden längs Karlbergskanalen kan stärkas och tillgängliggöras fortsätter. Den fördjupade geotekniska utredningen kommer att färdigställas under våren, därefter ska ett program tas fram som visar hur promenaden kan stärkas med hänsyn till den gröna miljön, ökad tillgänglighet för gående och framkomlighet för driftfordon. Framförallt ska åtgärder som föreslås minimera risken för erosion, ras och skred och bidra till goda promenadmöjligheter, som en viktig del av Kungsholmen runt. Förvaltningen avser att ansöka om särskilda medel för Stockholm vid vatten samt klimatinvestering för delar av det kommande programarbetet. Förvaltningen ser allvarligt på de stabilitetsproblem som föreligger längs delar av Karlbergskanalens strandpromenad, men ser också ett stort problem kring finansieringen. De stora utredningskostnaderna medför att andra angelägna upprustningar inom stadsdelsområdet måste prioriteras ner och framförallt kommer de förväntade genomförandekostnaderna inte att rymmas i den ordinarie budgeten, samtidigt är behovet av åtgärder mycket angeläget. År 2022 installerades mätutrustning för att löpande ha koll på grundvattennivåer och eventuella jordrörelser. Mätning behöver fortgå tills att åtgärder kan vidtas. Mätningar och bevakning av larm innebär en kostnad om ca 300 000 kr/år.

Förvaltningen ser en möjlighet att kunna genomföra projektet i sin helhet inom mandatperioden, förutsatt att medel utöver ordinarie budgetram kan nyttjas. Förvaltningen ser också att det kan vara ett utmärkt projekt inom ramen för budgetsatsningen ”Stockholm vid vatten”, men eftersom anvisningarna för att erhålla medel inom denna satsning inte stämmer helt med behoven i projektet är det osäkert om ansökan godkänns. Förvaltningen avser ändå att ansöka om budgetjustering för att kunna driva projektet framåt i den takt som är nödvändig. Förvaltningen avser också att ansöka om medel för klimatinvestering för att inom ramen för programarbetet ta fram förslag och åtgärder för erosionssäkring av de platser längs kanalen där man enligt stadens skyfallsmodell kan vänta sig stora flöden i händelse av extremt regn. Då stabilitetsproblem redan finns riskerar läget att försämrats ytterligare vid stora vattenflöden.

Norrmalm

Vasaparkens parkleks utemiljö är välbesökt med högt slitage och har behov av att rustas upp. Utifrån framtaget program kommer bygghandlingar för upprustningen tas fram under året. Byggstart planeras till slutet av året. Ett av målen med upprustningen är att göra lekplatsen mer tillgänglig för barn med funktionshinder. Vasaparkens utegym kommer också ses över i syfte att omdisponera redskap för ökad säkerhet. Hundrastgården i parken är också välbesökt men är i behov av förbättrat markmaterial och anpassningar i terrängen. Åtgärder för att förbättra tillgängligheten och hållbarheten kommer därför genomföras. Under året startar även programarbete för upprustningen av parkerna Solvändan och Lilla Solvändan i Vasastaden som bland annat rymmer en lekplats och en hundrastgård.

Under året kommer den nyligen upprustade Blekholmsterassen vid Klara sjö invigas. Ett konstverk som tagits fram för parken är planerat att stå på plats till invigningen. Syftet med förnyelsen av parken har bland annat varit att göra den mer attraktiv och skapa nya målpunkter med bland annat ett nytt utegym och en ny boulebana.

Östermalm

I syfte att stärka möjligheten till lek i parkerna på Östermalm kommer flera upprustningsprojekt av lekplatser pågå under året. Upprustningen av utemiljön kring Tessinparkens parklek kommer fortsätta och upprustningen av lekplatsen i Ruddamsparken och byggnation av en ny naturlek i Nobelparken kommer färdigställas i början på året. På grund av det rådande världsläget som medfört höjda materialpriser och försenade leveranser av råvaror och material försenades byggstarterna för upprustning av Tessinparkens parklek och Ruddamsparkens lekplats med närmare två månader. För att Tessinparkens upprustning ska kunna fortgå som planerat och Ruddamsparken slutföras kommer nämnden i verksamhetsberättelsen för 2022 begära ombudgetering av centralt fördelade investeringsmedel för båda projekten.

Under året kommer programarbetet för upprustningen av Kaknäs lekplats på Djurgården fortsätta, och i samband med detta kommer en dialog genomföras med besökare på lekplatsen. En upprustning av Hubertusplans innegård i Hjorthagen, som bland annat innehåller en lekplats, kommer också genomföras. Utifrån ett inkommet medborgarförslag kommer även en ny lekplats vid Toppstigen på Gärdeshöjden utredas under året.

Under året kommer även underhållsåtgärder på asfalts- samt gräsytor i anslutning till plaskdammen i Gustav Adolfsparken genomföras. För att bidra till förbättrad tillgänglighet kommer markbeläggning och passager till utegym och parklekar i parkerna ses över. Under året kommer förvaltningen även utreda hur medborgardialog kan ge underlag för en upprustning av Tessinparkens entré och hur medborgarbudget kan användas för detta ändamål. Förvaltningen kommer även utreda om frisbeegolfbanan vid Kaknäs kan utvidgas, utan att inkräkta på andra intressen såsom viktiga ekologiska värden.

Resursanvändning

Parkingenjörernas och landskapsarkitekternas kompetens, avdelningens investeringsbudget samt drift och underhållsbudget, stadsdelsområdets parkplan samt upphandlade entreprenörer och konsulter utgör resurser för att nå åtagandet.

Uppföljning

Arbetet styrs av de lokala parkplanerna, verksamhetsplanen och följs upp i tertiälpapperer och verksamhetsberättelse.

Utveckling

Skapa förutsättningar för att innerstadens parker kan nyttjas året om samt utveckla metoder och stärka kompetensen inom genusfrågor i stadsplanering. Stärka samarbetet med idrottsförvaltningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förbättrade badmöjligheter och ökade vistelsevärden vid Fredhällsbadet och Smedsuddsbadet.	2023-01-31	2023-12-31
Genomföra en medborgardialog i samband med programarbete för upprustning av Kaknäs lekplats.	2023-01-31	2023-12-31
Genomföra medborgardialog i samband med programarbete för upprustning av parken Solvändan i Vasastaden.	2023-01-31	2023-12-31
Genomföra medborgardialog i samband med programarbete inför upprustning av Vängåvans lekplats på Stora Essingen.	2023-01-31	2023-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Nämndmål: 2.1.1 Nämndens verksamheter är klimatsmarta

Enhetsmål: Verksamheten bidrar till klimatanpassning samt till en klimatpositiv miljö genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till stadens hantering av skyfall och värmeböljor. Biokol används i växtbäddar i parkerna för att bidra till stadens minskade klimatpåverkan. Verksamheten bidrar till en klimatpositiv miljö genom att minska negativ miljöpåverkan från transporter inom verksamheten. Andelen återbrukat material som nyttjas i parkupprustningar och underhåll av parkmiljöer ökar.

Arbetsätt

Verksamheten bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser genom att följa förvaltningens resepolicy, som bland annat innebär en stor andel cykel- och kollektiva resor i arbetet. Avdelningens bil körs med odubbade däck och drivs med biogas. Förvaltningen ställer miljökrav i avtal med drift- och anläggningsentreprenaden. Dessa innehåller bland annat krav på drivmedel till fordon och arbetsmaskiner, användningen av kemiska produkter samt andra material och varor. Under året kommer även en miljörevision av parkdriftsentreprenörens maskinpark att genomföras. Avdelningen inhämtar goda exempel genom omvärldsbevakning och arbetar för att inspirera entreprenörer att använda fossilbränslefria maskiner. Förvaltningen använder biokol i växtbäddar i parkerna för att bidra till stadens minskade klimatpåverkan. Träden i parkerna bidrar också till att binda koldioxid och fungerar som kolsänkor. Förvaltningen fortsätter även arbetet med att återanvända överblivet material från arbeten i park som kan nyttjas i annan park. I alla parkupprustningar ses möjligheten att renovera och återbruka material över och förvaltningen kommer även se över möjligheten att i större utsträckning återanvända jord till växtbäddar genom att jordförbättra på plats istället för att köra bort jordmassor och fylla på med nya.

Med en klimatutveckling som ger högre temperaturer och ett förändrat nederbördsmonster får stadens närnatur, dess parker och gatornas grönska en allt viktigare roll för att vi överhuvudtaget ska kunna leva och må bra i staden. Stadens parker, natur fungerar som en livsviktig infrastruktur som bland annat fördröjer dagvatten, dämpar buller och reglerar temperaturen. Investeringar i system för dagvattenhantering i parkerna ska utvecklas för att hantera en ökad nederbörd och en ökad andel kraftiga skyfall. Klimatanpassningsåtgärder är en integrerad del av respektive upprustningsprojekt som förvaltningen genomför. Exempelvis är det viktigt att se över vilka åtgärder som kan genomföras längs gångvägar, kantstenar, rännalar och planteringsytor i parkerna för att dessa på ett bra sätt ska kunna infiltrera och leda bort vatten vid kraftiga regn. Det är också viktigt med en god samverkan med trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avlopp (SVOA) i fall det finns behov av att leda och ta hand om dagvatten från till exempel gatumark till en närliggande park eller grönområde. Förvaltningen arbetar efter framtagen skyfallsstrategi och åtgärdsprogram för staden, samt samråder med trafikkontorets skyfallsstrateg vid parkupprustningar.

Kungsholmen

Arbetet med att utreda hur strandpromenaden längs Karlbergskanalen kan stärkas och tillgängliggöras fortsätter under året. Förvaltningen ansöker om klimatmedel att under 2023 ta fram ett program för promenaden som innefattar förstärkning av mark för att minska risken för erosion, ras och skred. Risker för detta finns redan vid normalväder men eftersom området ligger nedanför avrinningsområdet Stadshagsberget förväntas stora flöden på vissa sträckor, i kombination med lågt vattenstånd, då vattnets mothållande förmåga minskar så ökar risken för ras eller skred vid ett skyfall.

Norrmalm

Förvaltningen ansöker om klimatmedel för att ta fram en skyfallsplan för Vasaparken under året. Syftet med planen är att öka parkens skydd mot klimatförändringar och ska fungera som

ett planeringsverktyg för framtida upprustningsprojekt. I Vasaparken görs även en fördjupad utredning för åtgärd av erosionsskadade ytor i parkens nordöstra del mot Sankt Eriksplan. Åtgärd för att hantera marknivåerna i Vasaparkens hundrastgård utförs under året där både det höga besöksstrycket och regnmassor, eroderat marken. Samråd med skyfallsstrateg görs inom ramen för upprustning och utveckling av parkerna Lilla Solvändan och Solvändan.

Förvaltningen kommer under året anlita konsult för framtagande av ny parkplan för stadsdelens parker och grönområden. I den nya parkplanen kommer åtgärder för att hantera effekterna av ett förändrat klimat ges ett större fokus än tidigare.

Östermalm

Under våren planeras projektering av bygghandlingar för ett skyfallsmagasin i Humlegården under grusytorna som omger Linnéstatyn, men även ovanjordiskt på gruset. Byggstart för anläggningen planeras ske under hösten. Magasinet syftar till att göra Humlegården mer rustad för skyfall genom att fördröja regnvatten som förväntas rinna genom parken. I samband med anläggningen kommer även planeringen kring statyn renoveras. Nämnden beviljades klimatinvesteringsmedel för projektering och anläggning av skyfallsmagasinet 2021. Projekteringen kunde inte genomföras då inget giltigt anbud för framtagandet av bygghandlingar inkom vid upphandling. I början av 2023 planeras trafikkontorets upphandling av projekterande konsulter för skyfallsåtgärder vara färdig, i vilken förvaltningen deltar. Nämnden kommer i samband med verksamhetsberättelsen begära ombudgetering av medlen för att projektet ska kunna genomföras under året.

Resursanvändning

Avdelningens, Trafikkontorets, Stockholm vatten ABs och andra aktörers kompetens inom området.

Uppföljning

Klimatinvesteringar för gjorda investeringar i smarta skräpkorgar utvärderas kontinuerligt i samband med T2 och VB. En utförlig slutrapport görs vid avslutat projekt.

Utveckling

Utveckla metoder för att följa upp och utvärdera insatser som görs för att uppnå målet. Utifrån utvärdering sätta upp källsorteringskärl och anlägga komposter i andra parker. Att på sikt kunna köra alla löv och kvistar från höststädning och lövupptagning till stadens anläggning för biokolsproduktion.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Byggstart för anläggande av skyfallsmagasin i Humlegården.	2023-02-02	2023-12-31
Ta fram en skyfallsplan för Vasaparken, förutsättande att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2023-02-02	2023-12-31
Ta fram program för förstärkning av mark läng Karlbergskanalen.	2023-02-02	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Nämndmål: 2.2.1 Ekosystemtjänster gynnas och den biologiska mångfalden är rik

Enhetsmål: Biologisk mångfald och ekosystemtjänster stärks i parker och grönområden

Förväntat resultat

Genom framtagna trädvårdsplaner, samlad erfarenhet och samverkan med trafikkontorets trädexperter, finns en strategi för vilka typer av träd som ska återplanteras för att bidra till ökad motståndskraft mot sjukdomar och en ökad artrikedom. Parkernas grönska bidrar till skugga och svalka under perioder med höga temperaturer. Förmågan att fördröja dagvatten och ta hand om stora regn ökar samtidigt som ledningsnätet avlastas och vattenkvalitén i recipienterna ökar.

I de planteringsplaner som tagits fram i parkförnyelseprojekt är fokus på ett varierat växtmaterial som gynnar insektsliv och biologisk mångfald. Parker sköts enligt framtagna skötselplaner för ökad biologisk mångfald.

I remissvar och genom medverkan i stadsutvecklingsprojekt verkar avdelningen för att nya parker anpassas till ett förändrat klimat och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster.

Arbetsätt

I parker och grönområden produceras en rad ekosystemtjänster som staden och människan är beroende av eftersom de renar luft och vatten, minskar buller och får oss att må bättre. För att stadens ekosystemtjänster ska fungera krävs en rik biologisk mångfald. För att bidra till den biologiska mångfalden kommer förvaltningen omvandla vissa gräsytor till ängsytor under året. Förvaltningen kommer även fortsätta med försöket att på utvalda platser låta gräset växa upp under träd och i slänter.

För att åstadkomma ett hållbart trädbestånd fortsätter arbetet med att ta fram trädvårdsplaner och löpande sker återplantering och föryngring av trädbeståndet. Till följd av torra och varma sommarmånader har flera träd, buskar och perenner i parkerna dött eller skadats. Almsjukan har också gjort att många träd har fått tas ned. Förvaltningen satsar extra på att återplantera träd. Val av trädarter anpassas till de förutsättningar som finns på platsen. De senaste åren har många nya träd planterats inom stadsdelsområdet och förvaltningen arbetar med garantiskötsel för att ge dessa bästa möjliga förutsättningar och på sikt skapa ett hållbart och friskt trädbestånd. I de sällsynta fall då förvaltningen tvingas ta ned ett träd i anlagda parker arbetar förvaltningen med principen att plantera två nya träd. Trädfällningar på grund av almsjukan undantas denna princip då denna fällning inte är ekonomiskt möjlig att ersätta i samma utsträckning.

Förvaltningen har deltagit i stadens arbete med att ta fram en ny handlingsplan för biologisk mångfald. Med utgångspunkt i denna har stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald tagits fram för innerstaden i samarbete med miljöförvaltningen.

Kungsholmen

Under året kommer vissa gräsytor att omvandlas till ängsmark och en inventering kommer att ske under året i syfte att planera för vilka övriga gräsytor som skall omvandlas till ängsmark under mandatperioden. I samarbete med miljöförvaltningens ekologer och med hjälp av framtagna SÅF (stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald) prioriteras ytor och åtgärder som bedöms ge bäst effekt och samtidigt är kostnadseffektiva.

Under 2022 genomförde förvaltningen en inventering av vilka gräsytor inom stadsdelsområdet där det är lämpligt att låta gräset växa upp till långgräs, vilket både gynnar den biologiska mångfalden samt bidrar till minskad miljöpåverkan genom mindre behov av gräsklippning. Utifrån denna inventering kommer vissa gräsytor, ca 20000 kvadratmeter börja skötas som långgräsytor. Under året kommer förvaltningen inventera fler ytor som är lämpliga att ställa om till långgräs kommande år.

I syfte att öka antalet träd som bidrar till den biologiska mångfalden och stärker ekosystemtjänster i stadsdelsområdets parker arbetar förvaltningen med de underlag som finns framtagna för detta, bland annat handlingsplanen för biologisk mångfald, SÅF (stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald) och Parkplan Kungsholmen. Underlagen kring almfällningar som trafikkontoret inkommer med årligen utgör också ett viktigt underlag för var återplantering och förstärkning av trädbeståndet bör genomföras. I samband med aktuella parkupprutningsprojekt och i samarbete med trafikkontorets trädspecialister och miljöförvaltningens ekologer förs en aktiv dialog om trädplaceringar, prioriteringar och artval avseende nyplantering av träd i hela stadsdelsområdet.

Förvaltningen ansöker om medel för biologisk mångfald för att genomföra friställning av ek och tall i Fredhäll, Kristineberg och Stora Essingen. Ek och tall är prioriterade arter och områdena är utpekade områden i åtgärdsförslagen. Förvaltningen ansöker även om medel för att plantera träd, skapa nya brynmiljöer, högstubbar och ökad artvariation på Smedsudden, som är ett av de prioriterade stråken för ökad biologisk mångfald i innerstaden. Förvaltningen fortsätter att stötta stadsdelsområdets föreningar som bedriver stadsodling i parkerna. Nya odlingsintresserade informeras om var det finns möjlighet att odla och slussas vidare till befintliga föreningar. Förvaltningen inventerar ytterligare platser lämpliga för stadsodling. Nya stadsodlingar kan tillkomma på platser med rätt förutsättningar och där det finns tillräckligt underlag för att bilda ny förening.

Norrmalm

Förvaltningen söker medel för biologisk mångfald för att plantera träd och buskar i stadsdelen. Detta för att ersätta döda träd och buskar och där luckor uppstått i parkernas mark- och krontäckning och stärka gröna samband. Förvaltningen kommer även sätta upp fler fågelholkar i parkerna. Den nyligen upprustade Blekholmsterrassen vid Klara sjö invigs under året. Upprustningen har bland annat bidragit till att där mångfalden av växter och

planteringsytor på platsen har ökats.

I syfte att möta det växande intresset för att odla i staden, bidra till biologisk mångfald och öka tryggheten på platsen, kommer förvaltningen under året undersöka intresset för en stadsodling i Observatorielunden. Förvaltningen kommer under året anlita konsult för framtagande av ny parkplan för stadsdelsområdets parker och grönområden. I den nya parkplanen kommer hänvisning ske till de åtgärder som det stadsdelsvisa åtgärdsprogrammet för biologisk mångfald rekommenderar.

Östermalm

Under året kommer en trädvårdsplan tas fram för Humlegården, i syfte att åstadkomma ett hållbart trädbestånd i parken med hänsyn till den historiska miljön. Förvaltningen kommer att ansöka om medel för biologisk mångfald för att renovera och anlägga ängsytor i stadsdelsområdet samt för plantering av träd. Under året kommer förvaltningen även komplettera befintliga stadsodlingar med odlingslådor med växter som gynnar pollinatörer för att bidra till ökad biologisk mångfald.

Utifrån inkommet medborgarförslag kommer förvaltningen även att sätta upp skyltar med information om växter och djurliv längs med Husarviken. Det sker i samarbete med exploateringskontoret, i syfte att öka kunskap och förståelse för djur- och växtliv i Nationalstadsparken.

Resursanvändning

Parkingenjörernas och landskapsarkitekternas kompetens, avdelningens investeringsbudget samt drift och underhållsbudget samt kompetens och erfarenheter från kollegor på stadens fackförvaltningar och övriga stadsdelsförvaltningar utgör resurser för att nå åtagandet.

Uppföljning

Vi följer upp detta arbete genom att analysera vilka genomförda åtgärder som bidrar till att förstärka ekosystemtjänsterna samt anpassa parkerna till klimatförändringar.

Utveckling

Samverka med Trafikkontoret och andra aktörer kring att ta fram en dagvattenstrategi för allmän platsmark.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra friställning av ek och tall i Fredhäll, Kristineberg och Stora Essingen, förutsättande att medel för biologisk mångfald erhålls.	2023-02-02	2023-12-31
Plantera fler träd och buskar i Norrmalms parker om medel för biologisk mångfald erhålls.	2023-02-02	2023-12-31
Plantera träd, skapa nya brynmiljöer, högstubbar och ökad artvariation på Smedsudden, förutsättande att medel för biologisk mångfald erhålls.	2023-02-02	2023-12-31
Ta fram en trädvårdsplan för Humlegården.	2023-02-02	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Nämndmål: 2.4.1 Giffria miljöer, ren luft och rent vatten främjar invånarnas hälsa

Enhetsmål: Parker och grönområden främjar stockholmarnas hälsa genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Förväntat resultat

Åtgärder i parker och grönområden bidrar till ekosystemtjänster, så som renare luft och renare vatten. Förvaltningen använder miljövänligt material i parkerna.

Arbetsätt

Grönskan i stadsdelsområdets parker och gaturum behöver värnas, kopplas ihop bättre och utvecklas vidare för att fortsatt kunna leverera livsnödvändiga ekosystemtjänster och bidra till en hälsosam, attraktiv och hållbar stad. Innerstadens gröna infrastruktur omfattar parker, naturmark, strand- och bergsparker, kyrkogårdar, bostadsgårdar och sammanbindande gröna stråk. Alla gröna platser ingår i strukturen och bidrar på olika sätt med livsviktiga tjänster och nyttor, såsom renare luft och vatten, i staden. Förvaltningen fortsätter arbetet samarbetet med trafikkontoret för att identifiera gatugröna ytor som är i behov av utveckling och deltar i områdesmöten tillsammans med trafikkontoret, exploateringskontoret, fastighetskontoret och miljöförvaltningen med fokus på stadsdelsområdets grönstruktur och prioriterade gröna åtgärder. Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att använda miljövänligt material i parkerna och byter succesivt ut gammalt material som ej uppfyller stadens miljökrav. Förvaltningen inventerar kontinuerligt parkerna för att få ett underlag för att på sikt byta ut material mot mer miljömässigt hållbara alternativ.

Kungsholmen

I Rålabshovsparkens Regnpark fortsätter den mer intensiva skötseln av de nya regnbäddarna. I samarbete med trafikkontoret kommer avrinningen av dagvatten från Lilla Västerbron att ledas ner i Regnparken, för att avlasta ledningsnätet.

Norrmalm

Det förberedande arbetet med upprustning av Vasaparkens lekplats fortsätter under året genom att bygghandlingar tas fram. I samband med upprustningen kommer bland annat slitna ytor av gummi-asfalt som släpper mikroplaster tas bort. Välmående träd kan fungera som effektiva luftrenare i staden. Förvaltningen planerar att söka medel för plantering av träd och buskar inom stadsdelsområdet där behovet är stort.

Östermalm

Välmående träd kan fungera som effektiva luftrenare i staden. Förvaltningen ansöker om medel för biologisk mångfald för nyplantering av träd under året.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämndmål: 3.1.1. Budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Enhetsmål: Verksamhetsområdets upphandlingar och inköp bidrar till långsiktigt hållbara finanser

Förväntat resultat

Verksamheten är trogen de avtal som finns samt har kunskap om och ställer relevanta sociala, miljömässiga och ekonomiska krav i de egna upphandlingar som görs.

Arbetsätt

Verksamheten ska genom inköp och upphandling bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar stad. Merparten av verksamhetens inköp görs enligt avtal med upphandlade parkdriftentreprenörer och entreprenörer för utförande av parkinvesteringar enligt ramavtal där staden ställer relevanta och hållbara krav. Avtalstrohet till dessa avtal är en förutsättning för att nämnden ska kunna säkerställa att målsättningarna uppfylls.

Parkmiljöavdelningen samarbetar med Trafikkontoret, Exploateringskontoret och Södermalms stadsdelsförvaltning med gemensamma upphandlingar av entreprenader och konsulter.

Resursanvändning

Serviceförvaltningens upphandlingsexperter, förvaltningens upphandlingsansvarige samt avdelningens landskapsarkitekter och parkingenjörer.

Uppföljning

Uppföljning i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

Utveckling

Förbättra rutinerna för verksamhetens direktupphandlingar.
Genomföra kompetenshöjning inom Lagen om offentlig upphandling.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Nämndmål: 3.3.2 Behov av samhällsservice uppmärksammas tidigt i samhällsplaneringen

Enhetsmål: Nämndens behov av verksamheter och parkmiljöer bevakas tidigt i samhällsplaneringen

Förväntat resultat

Invånarnas behov av specialbostäder, förskolor och offentliga platser bevakas genom bland annat remissvar och deltagande i arbetsgrupper.

Arbetssätt

Det är angeläget att i stadsutvecklingen tidigt beakta och samordna nämndernas behov av förskoleplatser, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden, seniorbostäder samt parker och grönområden. Förvaltningen deltar därför i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med utveckling av norra innerstadens stadsutvecklingsområden. Vid förtätning av områden är det särskilt angeläget att avdelningen verkar för tillräcklig tillgång på friytor, både vad gäller förskolegårdar och parker. I olika typer av remissvar bevakar avdelningen tillgänglighetsfrågorna.

Då nya parker anläggs i stadsutvecklingsområdena är det viktigt att dessa blir tillräckligt stora och på så sätt mångfunktionella, slitagetåliga och svarar mot de behov som finns hos de nya invånarna. Det är angeläget att driftperspektivet finns med i ett tidigt skede i planeringen för att parkerna ska bli långsiktigt hållbara. I takt med att stadsutvecklingsområdena byggs ut är det också viktigt med erfarenhetsutbyte ur ett driftperspektiv.

Det är också viktigt att nya mötesplatser skapas i stadsutvecklingen, stadsdelsförvaltningen verkar därför för att exempelvis parklekar och andra platser och lokaler där barn och unga kan mötas och umgås, planeras i de olika stadsutvecklingsområdena. Att skapa trygga offentliga platser är också viktigt både i stadsutvecklingen och i upprustning av befintliga platser. Avdelningen verkar även för att ytor som står tomma i väntan på exploatering aktiveras, exempelvis genom tillfällig stadsodling eller för andra aktiviteter. Tydlig gränsdragning kring ansvar för skötseln mellan exploateringskontoret, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen är betydelsefullt för att obebyggda ytor i väntan på exploatering ska tas omhand och upplevas som trygga. Då grönyta tas i anspråk i exploateringsområdena arbetar också avdelningen för att kompensation av ianspråktagen mark ska genomföras.

Avdelningen arbetar för ett tydligt barnperspektiv och jämställdhetsperspektiv i planeringen, bland annat genom att efterfråga barnkonsekvensanalyser och analyser för socialt värdeskapande. Ur ett barn- och jämställdhetsperspektiv är det viktigt med god tillgång till park-, lek- och idrottsmiljöer, inte minst i stadens utvecklingsområden.

Kungsholmen

Förvaltningen bevakar nämndens behov av bland annat förskolor, särskilda boenden och parker- och rekreationsområden i stadsutvecklingen i Stadshagen, Kristineberg, på Essingeöarna och i kvarteret Tegelbruket på östra Kungsholmen. I samband med de planerade förtätningarna på Kungsholmen är det en utmaning av få tillräckligt stora och ändamålsenliga förskolegårdar samt att få tillräckligt med friyta med attraktiva och långsiktigt hållbara parker. Förvaltningen ser att frågor om grönkompensation är angelägna att driva då flera av de stadsutvecklingsprojekt som pågår innebär att parkmark exploateras. I utvecklingen av Stadshagen är frågor om trygghet och tillgänglighet särskilt viktiga att driva.

Norrmalm

Under året är stadsutvecklingen i Hagastaden i fokus tillsammans med utvecklingen Sabbatsbergsområdet, Centralstationen och Klara City View. Genom en intern projektorganisation arbetar förvaltningen för att det i stadsutvecklingsprojekten ska planeras tillräckligt antal förskoleplatser och ändamålsenliga förskolegårdar, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden samt god tillgång till parker och grönområden. Frågor om friytetillgång i förhållande till förskolegårdar en särskild utmaning när områdena förtätas.

Östermalm

Stadsutvecklingen i Norra Djurgårdsstaden är i fortsatt fokus. Under året kommer förvaltningen bland annat fortsatt delta i arbetet med framtagandet av ett program för Loudden, som leds av stadsbyggnadskontoret. Förvaltningen kommer även delta i stadsbyggnadskontorets arbete med att ta fram en detaljplan för förtätning av Hjorthagskransen.

Förvaltningen stödjer arbetet i fokusgruppen Leva och bo, inom ramen för hållbarhetsprogrammet för Norra Djurgårdsstaden. I samarbete med exploateringskontoret fortsätter bland annat arbetet med att sprida information till nyinflyttade om Norra Djurgårdsstadens hållbarhetsprofil och att genomföra aktiviteter, såsom guidade vandringar i området med fokus på hållbarhetsfrågor, i syfte att inspirera och engagera till att leva mer hållbart.

Resursanvändning

Parkmiljöavdelningens olika kompetenser och erfarenhet av medborgardialoger och kunskap om samhällsplanering tillsammans med väl upparbetade kanaler och ett gott samarbete med bland annat andra avdelningar inom stadsdelsförvaltningarna, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och exploateringskontoret utgör resurser för att uppfylla åtagandet.

Uppföljning

Nämndens behov av verksamheter redovisas i förvaltningens tjänsteutlåtanden avseende planremisser. Uppföljning av planremisser sker återkommande med bland andra stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret samt genom verksamheternas inriktnings- och genomförandeärenden till stadsdelsnämnden.

Utveckling

Lyfta utmaningar och erfarenheter kring stadsdelsförvaltningens arbete i olika stadsutvecklingsområden inom staden.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Nämndmål: 3.4.1 Medarbetare har en trygg anställning, en god arbetsmiljö och är engagerade

Enhetsmål: Ledarskap och medarbetarskap är utvecklingsinriktat och skapar delaktighet.

Förväntat resultat

Verksamheten attraherar, rekryterar, behåller och kompetensutvecklar sina medarbetare.

Den organisatoriska och sociala arbetsmiljön är god.

Ledarskapet är aktivt och kommunikativt.

Medarbetarna har tydliga roller, är engagerade och tar ansvar för att både utföra och utveckla sitt arbete.

Upplevelsen av delaktighet och inflytande skapar arbetsglädje, engagemang och goda resultat.

Arbetssätt

Ledarskapet utgår ifrån värdegrunden om alla människors lika värde, brukaren i centrum, utveckling genom delaktighet och ansvar. Chefen har ett ansvar att genom ett coachande ledarskap skapa medvetenhet hos varje medarbetare om vars och ens bidrag till helheten och vikten av att ständigt utvecklas i sitt arbete. Medarbetarna ska vara väl förtrogna med verksamhetens mål och förväntade resultat. Ett aktivt medarbetarskap innebär att varje individ tar ett eget ansvar för sina arbetsuppgifter för att utveckla verksamheten.

Dialog, delaktighet, engagemang och verksamhetsutveckling skapas bland annat genom att verksamhetsplaneringen sätts gemensamt på planeringsdagar varje höst och följs upp på avdelningsmöten i samband med tertialrapport 1 och 2. Som stöd i arbetet tas projektplaner fram. Årliga medarbetarsamtal och kontinuerliga avstämningsmöten ger individuell och dokumenterad återkoppling.

För att stödja varje medarbetares möjligheter till utveckling och lärande har var och en, en individuell utvecklingsplan som bidrar till verksamhetens måluppfyllelse. Utvecklingsplanen följs upp på individuella medarbetarsamtal. Alla medarbetare ska ha en individuell utvecklingsplan som bidrar till verksamhetens måluppfyllelse och löpande uppdateras för att stödja varje medarbetares möjligheter till utveckling och lärande.

Avdelningsmöten hålls regelbundet veckovis, och ordförandeskapet för dessa möten roterar mellan avdelningens alla medarbetare. Avdelningen har en hälsocoach och medarbetarna

uppmuntras till friskvårdsaktiviteter. Avdelningen ska också genomföra gemensamma friskvårdsaktiviteter.

Resursanvändning

Avdelningsmöten
Friskvårdsbidrag
Arbetsmiljöronden
Planeringsdagar
Kurser
Studieresor

Uppföljning

Hur ledarskapet och medarbetarskapet upplevs följs upp i medarbetarsamtal samt i förvaltningens medarbetarenkät årligen. Resultatet av medarbetarenkäten följs upp och diskuteras på APT.

Utveckling

Under året kommer pensionsavgång och ny rekrytering ske. Organisation och ansvarsfördelning kommer att anpassas i samband med detta.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Nämndmål: 3.5.2 Resurser används väl med fokus på resultat för invånarna

Enhetsmål: Verksamhetens resurser förvaltas och används väl med fokus på resultat och effekter för våra invånare och parkbesökare

Förväntat resultat

Verksamheten har en budget i balans och beställarkompetensen är hög. Verksamheten bedrivs enligt ingångna avtal och med fokus på att uppnå hög kvalitet i parkerna för invånare och parkbesökare enligt uppställda mål. Uppföljning och kontroll av parkentreprenörernas arbete är systematisk och effektiv. Samarbetet i staden kring övergripande fokusområden inom verksamheten är utvecklad.

Arbetsätt

Kostnaderna för verksamheten ska rymmas inom budget vilket innebär att ej planerade kostnadsökningar finansieras inom budgetramen. Budgeten är uppdelad i en drift- och en investeringsdel, med en tydlig fördelning av ansvarsområden. Inom avdelningen blir alla medvetna om budgetuppföljningar och prognoser under året genom uppföljning med information på avdelningsmöten. Vid risk för avvikelse upprättas en åtgärdsplan.

Den systematiska verksamhetsutvecklingen sker genom successiva förbättringar. Genom samarbete blir verksamheten mer effektiv. Samarbete sker mellan stadsdelsförvaltningarna i framtagande av stadsövergripande policies i olika frågor, under ledning av Trafikkontoret.

Resursanvändning

Avdelningschef, landskapsarkitekterna, parkingenjörerna och samhällsplanerarnas erfarenhet och kompetens utgör resurser för att uppfylla målet.

Uppföljning

Månadsvisa ekonomiska uppföljningar och prognoser. Resultat från medborgarundersökningar och utvärdering av utförda insatser i parkerna. Avtalsuppföljning genom kontroll av parkerna.




Utveckling

Fortsätta att förbättra arbetet med planering, kostnadsstyrning, uppföljning och prognos. Utveckla samarbetet och kontroll av entreprenörens arbete.

Fortsätta att utveckla och effektivisera administrativa rutiner samt hitta fler samarbeten mellan olika nämnder som bidrar till att uppfylla målet.

Driftportalen Park, är ett nytt digitalt redskap för effektivare uppföljning av parkdriftentreprenader. Utvecklingen av Driftportalen Park finansieras genom medel för digital förnyelse, och projektleds av Trafikkontoret. Systemet planeras sättas i drift under året, och det nuvarande verktyget Speed-up som verksamheten använder idag, ska fasas ut.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön		Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 3.6.1 Tryggt stadsdelsområde

Enhetsmål: Parker och grönområden är trygga, välskötta och tillgängliga

Förväntat resultat

Parker och grönområden i norra innerstaden upplevs som trygga. Kvaliteten på skötseln och renhållningen i stadsdelsområdets parker och grönområden ökar jämfört med föregående år. Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånare. Parkerna är hållbara, tillgängliga och attraktiva.

Arbetsätt

När Stockholms befolkning växer, ökar nyttjandet av stadens offentliga rum och parkerna blir allt mer betydelsefulla för rekreation och livskvalitet. Det ökande trycket på parker ställer höga kvalitetskrav på parkskötsel, underhåll och upprustning. Det är en utmaning när staden förtätas och andelen parkmark inte växer i motsvarande grad. Förvaltningen samverkar därför med andra förvaltningar och fastighetsägare i staden för att utveckla platser i stadsmiljön som kan göras mer tillgängliga och öppna för allmänheten. Det ökade besöksstrycket ställer krav på att förvaltningen arbetar med slitstarka material som även är miljömässigt hållbara. För att skapa hållbara parker satsar förvaltningen extra på skötseln av nyligen upprustade parker. På så sätt får växtligheten en god start och kan etablera sig på ett bra sätt. När staden växer och fler använder parker som gröna vardagsrum behöver alla hjälpas åt för att hålla dem rena, snygga och trivsamma. Förvaltningen arbetar därför kontinuerligt med information och kommunikationsinsatser i samverkan med trafikkontoret för att exempelvis minska nedskräpning. För att informera om kommande och pågående projekt i parkerna använder sig förvaltningen av upparbetade kanaler i sociala medier, lokaltidningen samt anslag på plats. För att effektivisera skräphanteringen i parkerna ses även placering av skräpkorgar över kontinuerligt för att för att optimera insamling samt minska tömningsfrekvenser och transporter.

Tillgången till gröna mötesplatser ska vara god och parkerna ska utformas och skötas så att de tål ett ökat besöksstryck. Många nya förskolor och skolor som anlagts inom eller i anslutning till parkerna nyttjar parkerna i sin dagliga verksamhet. Dessutom har antalet evenemang i parkerna och förfrågningar om olika slags upplåtelse ökat.

Upplevelsen av trygghet är en viktig förutsättning för att stadens invånare ska kunna leva ett allsidigt, jämlikt och jämställt liv och har även stor betydelse för hur människor i staden nyttjar parker och grönområden. God orienterbarhet och uppsikt över viktiga platser och stråk är positivt ur trygghetssynpunkt. Målpunkter och aktiviteter i parker ger också positiva effekter då det drar till sig många människor och verksamheter som bidrar till mänsklig närvaro. Även områdets skötsel är avgörande för hur trygg man känner sig. Parker och miljöer som ger ett prydligt och omhändertaget intryck upplevs generellt som tryggare.

Kungsholmen

I syfte att förbättra allmänhetens möjlighet till vistelse vid vattnet kommer underhållsbehov på gångvägar, planteringar och lekytor i de vattennära parkerna Kristinebergs strandpark, Hornsbergs strandpark och Luxparken ses över under året och plan för underhållsarbeten tas fram. Förvaltningen ansöker om särskilda medel för Stockholm vid vatten för att öka vistelsevärden vid Smedsuddsbadet genom att rusta upp en brygga, fylla på sand vid stranden och se över parkmöblemang. Förvaltningen deltar även i trafikkontorets arbete med cykel- och gångprojektet längs Kungsholms strandstig och bevakar och värnar gröna värden.

I syfte att bidra till ökad trygghet deltar förvaltningen i trafikkontorets arbete med ny och stärkt belysning i Sysslomansparken, Fredhällsparken och Kaplanstrappan. Förvaltningen kommer under året även utreda förutsättningarna för evenemang och upplåtelse i Rålambshovsparken i syfte att ta fram riktlinjer för hur dessa bör hanteras för att minska slitage, värna kulturhistoriska värden och säkerställa allmänhetens tillgång till parkens ytor.

Arbetet med upprustning av Polishusparken, som syftar till att skapa en mer hållbar och attraktiv parkmiljö med utgångspunkt i den historiska och nutida gestaltningen, fortsätter i enlighet med framtaget program. Bland annat kommer parkens nya offentliga konstverk invigas under hösten. Arbetet med upprustning av parkytorna runt Tekniska nämndhuset inleds även under hösten i samarbete med fastighetskontoret och trafikkontoret.

Norrmalm

Arbetet med att ta fram en ny parkplan fortsätter, efter internt planeringsarbete under 2022, där nu landskapsarkitektkonsult ges uppdraget att utföra arbetet tillsammans med ansvariga på förvaltningen och i samarbete med experter på övriga berörda förvaltningar. Parkplanen fungerar som ett vägledande dokument som beskriver hur parker och gröna gaturum inom stadsdelsområdet ska vårdas och utvecklas för framtiden.

Under året kommer den nyligen upprustade Blekholmsterassen vid Klara sjö invigas. Ett konstverk som tagits fram för parken är planerat att stå på plats till invigningen. Syftet med förnyelsen av parken har bland annat varit att göra den mer attraktiv och skapa nya målpunkter med bland annat ett nytt utegym och en ny boulebana. I syfte att möta det växande intresset för att odla i staden, bidra till biologisk mångfald och öka tryggheten på platsen, kommer förvaltningen undersöka intresset för stadsodling i Observatorielunden.

Östermalm

Upprustningen av Karlavägens mittstråk, för att göra det mer prydligt och omhändertaget, fortsätter under 2023 med sträckan mellan Karlaplan och Banérgatan. Papperskorgar, bänkar, räcken, planteringar samt gräsytor ses över och dränering grävs ner längs gångvägen för att leda vatten ut till planteringar och göra gångbanan torrare och mer tillgänglig för gående.

Humlegården är en av de mest använda parkerna på Östermalm med ett högt slitage och förvaltningen genomför kontinuerligt upprustningsåtgärder för att göra den mer trivsamt och bidra till ökad trygghet på platsen. Under året kommer bland annat grusgångarna i parken ses

över. Under året kommer en större slyröjningsinsats genomföras i Kaknäs rekreationsområde för att skapa mer trygghet och öka tillgängligheten längs promenadstråk och motionsspår. I samband med upprustningen av Tessinparkens parkleks utemiljö ses även belysningen över på platsen för ökad trygghet.

Resursanvändning

Avdelningens och trafikkontorets kunskap.

Uppföljning

Medborgarundersökningar.

Utveckling

Utveckla samarbetet med Polismyndigheten och andra aktörer.

Utveckla analys av incidenter.

Redovisning av ekonomi

Budget 2023

Kungsholmen

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2023 tilldelats 13,9 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2023	Beskrivning
Centrala medel		
Polishusparken	5,0	Genomförande av upprustning etapp 2
Luxparken	0,5	Reinvesteringsprogram
Vängåvans lekplats	1,5	Program för upprustning
Kungsholms strand vid Tekniska nämndhuset	0,6	Start av genomförande av upprustning
Nycklade medel		
Karlbergskanalen strandpromenad	1,7	Utredning av stabilitet, programarbete
Rålambshovsparken	1,3	Ny klätterlek parkleken, garantiskötsel Snurran och Regnparken
Kronobergsparken	1,0	Upprustning släntrutsch och kringområde.
Smedsuddbadet	0,3	Brygga, strand och möblering
Kristinebergs strandpark	0,7	Ny Gångväg, renovering släntrutsch.
Fredhäll och Marieberg	0,1	Oförutsedda utgifter, trappor, murar, lekplatser, träd, stränder, bad

Mnkr	Budget 2023	Beskrivning
Västra och östra Kungsholmen	0,8	Oförutsedda utgifter, trappor, murar, lekplatser, träd, stränder, bad.
Lilla och Stora Essingen	0,4	Oförutsedda utgifter, trappor, murar, lekplatser, stränder, bad.
Totalt	13,9	

Karlbergskanalen

Förvaltningen ser allvarligt på de stabilitetsproblem som föreligger längs delar av Karlbergskanalens strandpromenad, men ser också ett stort problem kring finansieringen. De höga utredningskostnaderna medför att andra angelägna upprustningar inom stadsdelsområdet måste prioriteras ner och framförallt kommer de förväntade genomförandekostnaderna inte att rymmas i den ordinarie budgeten. Genomförandekostnaderna per år överstiger förvaltningens totala investeringsbudget.

Förvaltningen ser en möjlighet att kunna genomföra projektet i sin helhet inom mandatperioden, förutsatt att medel utöver ordinarie budgetram kan erhållas. Förvaltningen ser också att det kan vara ett utmärkt projekt inom ramen för budgetsatsningen ”Stockholm vid vattnet”, men eftersom nuvarande anvisningar för att erhålla medel inom denna satsning inte stämmer helt med behoven i projektet är det osäkert om ansökan godkänns. Förvaltningen har också ansökt om medel för klimatinvestering för att kunna arbeta fram ta fram förslag och åtgärder för erosionssäkring av de platser längs kanalen där man enligt stadens skyfallsmodell kan vänta sig stora flöden i händelse av extremt regn. Då stabilitetsproblem redan finns riskerar läget att försämrats ytterligare vid stora vattenflöden.

Norrmalm

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2023 tilldelats 11,7 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2023	
<i>Centrala medel</i>		
Vasaparkens lekplats	1,5	Upprustning av lekplats. Framtagande av bygghandling och påbörjande av rivning.
Solvändan och Lilla Solvändan	0,5	Framtagande av program för upprustning och utveckling av parker.
Vasaparken, del mot St Eriksplan	0,5	Framtagande av bygghandling för dagvattenlösning utmed parkvägar med skador från regnmassor.
<i>Nycklade medel</i>		
Observatorielunden	2,6	Renovering av gräsytor runt Handelshögskolan.
Vasaparkens lekpark	3,5	Upprustning av lekplats. Framtagande av bygghandling och påbörjande av rivning.
Vasaparken	1	Hundrastgården –åtgärd för bättre hållbarhet. Utegygmet – omdisponering av redskap.

Mnkr	Budget 2023	
Solvändan o Lilla Solvändan	0,3	Framtagande av program för upprustning och utveckling av parker.
Blekholmsterrassen	0,7	Framtagande och montering av konstverk.
Småparker	1,1	Byte av lekutrustning, garantiskötsel och upprustning av planteringsytor.
Totalt	11,7	

Ansökan om budgetjustering – Investeringsmedel klimat och biologisk mångfald

1 miljon ansöks för träd- och buskplantering inom ramen för de biologiska mångfaldsmedlen. Det ansöks även klimatmedel på 0,5 mnkr för att upprätta en skyfallsplan för Vasaparken.

Östermalm

Parkinvesteringar

Nämnden har i budget 2023 tilldelats 14,4 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2022	Beskrivning
Centrala medel		
Kaknäs lekplats reinvestering	0,5	Diverse upprustningsåtgärder inom lekplatsen.
Tessinparkens parklek reinvestering	2,5	Upprustning av lekplats och utrustning.
Tessinparkens parklek	4	Projektering och upprustning/ombyggnad av lekytor.
Nvcklade medel		
Ruddammsparken	2	Färdigställande av parkupprustning med lekplats.
Nobelparken	1	Anläggning av naturlek och utflyktsplats.
Kaknäs lekplats	1,5	Framtagande av programhandling.
Humlegården	0,9	Stödbudget för skyfallsmagasin. Projektet har även beviljats Klimatinvesteringsmedel 2022 där ombudgetering kommer begäras i vb utifrån förseningar.
Hjorthagens innergårdar	0,5	Upprustningsåtgärder på Hubertusplan.
Karlavägen	1	Upprustningsåtgärder i esplanaden.
Småparker, lek och tillgänglighetshöjande åtgärder	0,5	Investeringar i mindre parkytor och garantiskötslar.
Totalt	14,4	

Nämnden kommer i samband med verksamhetsberättelsen begära ombudgetering för upprustningsåtgärder av Tessinparkens lekplats och Ruddammsparken om 3,0 mnkr, där tidplanen är förskjuten.